

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1980

Vyhlásené: 29.08.1980 Časová verzia predpisu účinná od: 15.09.1986 do: 31.12.2000

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

119

VYHLÁŠKA

Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky

z 25. júna 1980

**o výkone ústavnej výchovy a ochrannej výchovy v školských
výchovných zariadeniach**

Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi ustanovuje podľa § 45 ods. 2 a 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 78/1978 Zb. o školských zariadeniach a podľa § 14 ods. 2 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 79/1978 Zb. o štátnej správe v školstve:

PRVÁ ČASŤ

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

Základné ustanovenia

(1) Školskými zariadeniami na výkon ústavnej výchovy a ochrannej výchovy sú detské domovy a osobitné výchovné zariadenia (ďalej len „zariadenia“).

(2) Za mládež sa na účely tejto vyhlášky považujú maloletí vo veku od troch do osemnástich rokov, prípadne do skončenia prípravy na povolanie.

(3) Ústavná výchova¹⁾ sa vykonáva v detských domovoch alebo v osobitných výchovných zariadeniach. Ústavná výchova mládeže, u ktorej sa podľa osobnej dokumentácie alebo pri komplexnom vyšetrení²⁾ zistilo, že jej vývin bol v doterajšom prostredí ohrozený, sa vykonáva v detských domovoch. Ústavná výchova mládeže, u ktorej sa pri komplexnom vyšetrení zistili aj nedostatky v sociálnej prispôsobivosti, osobných vlastnostiach a v charakterovom vývine (ďalej len „ťažko vychovateľná mládež“), sa vykonáva v osobitných výchovných zariadeniach.

(4) Ochranná výchova³⁾ sa vykonáva len v osobitných výchovných zariadeniach.

(5) Do detských domovov sa umiestňuje mládež obidvoch pohlaví. Do osobitných výchovných zariadení sa umiestňuje mládež spravidla oddelene podľa pohlavia.

(6) Ako súčasť zariadení sa môžu zriaďovať samostatné výchovné skupiny pre mládež, ktorá sa pripravuje na vykonávanie povolania alebo pre mládež v pracovnom pomere (ďalej len „pracovno-výchovné skupiny“). Pracovno-výchovné skupiny sa zriaďujú v objektoch organizácií, s ktorými mládež umiestnená v zariadeniach uzavrela pracovný pomer alebo učebný pomer.

(7) Ak to vyžaduje mentálne, zmyslové, rečové alebo telesné postihnutie maloletého, vykonáva sa ústavná výchova v internátnych školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť alebo v

zariadeniach v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky alebo v zariadeniach v pôsobnosti Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky.

DRUHÁ ČASŤ DRUHY A TYPY ZARIADENÍ

§ 2 Detský domov

(1) Detské domovy sa členia na domovy internátneho typu a domovy rodinného typu. V domovoch internátneho typu sa zabezpečuje ústavná výchova mládeže s predpokladaným krátkodobým pobytom, v detských domovoch rodinného typu ústavná výchova mládeže s predpokladaným dlhodobým pobytom. Osobitným rodinným typom detského domova je detské mestečko.

(2) Do detských domovov sa umiestňuje mládež

- a) s nariadenou ústavnou výchovou,
- b) ktorú treba okamžite umiestniť do náhradnej výchovy nahrádzajúcej výchovu rodičov dovtedy, kým rozhodne súd,⁴⁾
- c) na základe dohody rodičov alebo iného zákonného zástupcu (ďalej len „zákonný zástupca“) s národným výborom.⁵⁾

(3) Základnou organizačnou jednotkou detského kolektívu v detskom domove internátneho typu je výchovná skupina. Zaraďuje sa do nej mládež obidvoch pohlaví vo veku od troch do osemnástich rokov, prípadne do ukončenia prípravy na povolanie.

(4) V detskom domove internátneho typu možno z výchovných dôvodov výnimočne utvoriť výchovnú skupinu pre mládež predškolského veku alebo výchovnú skupinu pre mládež staršiu ako 15 rokov, prípadne rodinné bunky.

(5) V jednom detskom domove internátneho typu sú najmenej dve výchovné skupiny. Do jednej výchovnej skupiny sa zaraďuje pätnásť maloletých; výnimočne možno na prechodný čas zriadiť výchovnú skupinu s dvanástimi maloletými so súhlasom národného výboru, ktorý zariadenie odborne vedie.

(6) Základnou organizačnou jednotkou detského kolektívu v detskom domove rodinného typu je rodinná bunka. V jednom detskom domove rodinného typu sú najmenej dve rodinné bunky. Do rodinnej bunky sa zaraďuje osem až desať maloletých obidvoch pohlaví vo veku od troch rokov do ukončenia prípravy na povolanie.

§ 3 Osobitné výchovné zariadenia

(1) Osobitné výchovné zariadenia sú:

- a) detské výchovné ústavy,
- b) výchovné ústavy pre mládež,
- c) ústavy s výchovno-liečebným režimom,
- d) diagnostické ústavy.

(2) Podľa veku mládeže sa osobitné výchovné zariadenia diferencujú⁶⁾ na:

- a) detské výchovné ústavy,

- b) výchovné ústavy pre mládež,
- c) výchovné ústavy pre deti a mládež,
- d) detské diagnostické ústavy,
- e) diagnostické ústavy pre mládež.

(3) Podľa stupňa obťažnosti výchovy sa osobitné výchovné zariadenia diferencujú⁶⁾ na:

- a) detské výchovné ústavy a výchovné ústavy pre mládež,
- b) detské výchovné ústavy so zvýšenou výchovnou starostlivosťou a výchovné ústavy pre mládež so zvýšenou výchovnou starostlivosťou,
- c) výchovné ústavy pre mládež - ochranné.

(4) Ústavy s výchovno-liečebným režimom sa diferencujú podľa veku, stupňa obťažnosti výchovy a podľa mentálnej úrovne mládeže.⁶⁾

(5) Pre mentálne postihnutú a ťažko vychovateľnú mládež sa zriaďujú samostatné osobitné výchovné zariadenia diferencované podľa veku, pohlavia a stupňa obťažnosti výchovy.⁶⁾

§ 4

Detský výchovný ústav

(1) Do detského výchovného ústavu sa umiestňuje ťažko vychovateľná mládež s nariadenou ústavnou výchovou alebo uloženou ochrannou výchovou, ktorá neukončila dochádzku do základnej školy, základnej deväťročnej školy alebo osobitnej školy, u ktorej sa pri komplexnom vyšetrení zistila jej narušenosť.

(2) Základnou organizačnou jednotkou detského kolektívu je výchovná skupina. Detský výchovný ústav má najmenej tri výchovné skupiny. V jednej výchovnej skupine je pätnásť maloletých. V detskom výchovnom ústave pre mládež mentálne postihnutú je v jednej výchovnej skupine dvanásť maloletých. Výnimočne možno na prechodný čas so súhlasom národného výboru, ktorý zariadenie odborne vedie, zaradiť do výchovnej skupiny dvanásť maloletých a do výchovnej skupiny pre mentálne postihnutú mládež desať maloletých.

§ 5

Detský výchovný ústav so zvýšenou výchovnou starostlivosťou

(1) Do detského výchovného ústavu so zvýšenou výchovnou starostlivosťou sa umiestňuje ťažko vychovateľná mládež s nariadenou ústavnou výchovou alebo uloženou ochrannou výchovou, ktorá neukončila dochádzku do základnej školy, základnej deväťročnej školy alebo osobitnej školy, u ktorej sa pri komplexnom vyšetrení zistil vyšší stupeň obťažnosti výchovy; preraďujú sa doň aj maloletí z detského výchovného ústavu, ktorých prevýchova v tomto zariadení nebola úspešná.

(2) Základnou organizačnou jednotkou detského kolektívu je výchovná skupina. Detský výchovný ústav so zvýšenou výchovnou starostlivosťou má najmenej tri výchovné skupiny. V jednej výchovnej skupine je dvanásť maloletých a vo výchovnej skupine pre mentálne postihnutých desať maloletých. V odôvodnených prípadoch možno so súhlasom národného výboru, ktorý zariadenie odborne vedie, počet maloletých vo výchovnej skupine znížiť na desať, vo výchovnej skupine pre mentálne postihnutých maloletých na osem.

§ 6**Výchovný ústav pre mládež**

(1) Do výchovného ústavu pre mládež sa umiestňuje ťažko vychovateľná mládež s nariadenou ústavnou výchovou alebo uloženou ochrannou výchovou, ktorá ukončila dochádzku na základnej škole, základnej deväťročnej škole alebo osobitnej škole, u ktorej sa pri komplexnom vyšetrení zistila jej narušenosť.

(2) Základnou organizačnou jednotkou kolektívu mládeže je výchovná skupina. Výchovný ústav pre mládež má najmenej tri výchovné skupiny. V jednej výchovnej skupine je pätnásť maloletých a vo výchovnej skupine pre mentálne postihnutých dvanásť maloletých. Vo výnimočných prípadoch možno so súhlasom národného výboru, ktorý zariadenie odborne vedie, zaradiť do výchovnej skupiny dvanásť maloletých a do výchovnej skupiny pre mentálne postihnutých desať maloletých.

§ 7**Výchovný ústav pre mládež so zvýšenou výchovnou starostlivosťou**

(1) Do výchovného ústavu pre mládež so zvýšenou výchovnou starostlivosťou sa umiestňuje ťažko vychovateľná mládež s nariadenou ústavnou výchovou alebo uloženou ochrannou výchovou, ktorá ukončila dochádzku na základnej škole, základnej deväťročnej škole alebo osobitnej škole, u ktorej sa pri komplexnom vyšetrení zistil vyšší stupeň jej narušenosti; preraďujú sa doň aj maloletí z výchovného ústavu pre mládež, ktorých prevýchova v tomto zariadení nebola úspešná.

(2) Základnou organizačnou jednotkou kolektívu mládeže je výchovná skupina. Výchovný ústav pre mládež so zvýšenou výchovnou starostlivosťou má najmenej tri výchovné skupiny. V jednej výchovnej skupine je dvanásť maloletých, vo výchovnej skupine pre mentálne postihnutých desať maloletých. V odôvodnených prípadoch možno so súhlasom národného výboru, ktorý zariadenie odborne vedie, počet maloletých vo výchovnej skupine znížiť na desať a vo výchovnej skupine pre mentálne postihnutých na osem.

(3) Pri výchovných ústavoch pre mládež so zvýšenou výchovnou starostlivosťou sa zriaďujú triedy na doplnenie vzdelania mládeže.

§ 8**Výchovný ústav pre mládež - ochranný**

(1) Výchovný ústav pre mládež - ochranný je zariadenie s prísnyim výchovným režimom pre ťažko vychovateľnú mládež s uloženou ochrannou výchovou, pre recidivistov a pre ťažko vychovateľnú mládež s opakovanými útekmi zo zariadení; preraďuje sa doň mládež z ostatných typov výchovných ústavov pre mládež, ktorej prevýchova nebola úspešná. Do výchovného ústavu pre mládež - ochranného sa zaraďuje mládež, len pokiaľ je to žiadúce; po skončení pobytu v tomto zariadení sa vracia do výchovného ústavu, z ktorého bola preraďená.

(2) Základnou organizačnou jednotkou kolektívu mládeže je výchovná skupina. Výchovný ústav pre mládež - ochranný má najmenej tri výchovné skupiny. V jednej výchovnej skupine je desať maloletých. V odôvodnených prípadoch možno so súhlasom národného výboru, ktorý zariadenie odborne vedie, počet maloletých vo výchovnej skupine znížiť na osem.

(3) Výchovný ústav pre mládež - ochranný sa spravidla zriaďuje ako samostatné zariadenie. Vo výchovných ústavoch pre mládež so zvýšenou výchovnou starostlivosťou možno zriadiť oddelenie s ochranným režimom, ak ho možno umiestniť v osobitnej budove alebo v oddelenej časti budovy.

§ 9**Výchovný ústav pre deti a mládež**

(1) Detský výchovný ústav a výchovný ústav pre mládež sa môže zriadiť v spoločnej správe ako výchovný ústav pre deti a mládež.

(2) Organizácia výchovných skupín vo výchovnom ústave pre deti a mládež sa spravuje ustanoveniami § 4 a 6.

§ 10**Ústav s výchovno-liečebným režimom**

(1) Ústav s výchovno-liečebným režimom sa spravidla zriaďuje ako samostatné zariadenie. V osobitných výchovných zariadeniach možno zriadiť oddelenie s výchovno-liečebným režimom, ak je možnosť umiestniť ho v osobitnej budove alebo v oddelenej časti budovy a ak je zabezpečená odborná a zdravotná starostlivosť. Oddelenie s výchovno-liečebným režimom plní úlohy ústavu s výchovno-liečebným režimom.

(2) Do ústavu s výchovno-liečebným režimom alebo do oddelenia s výchovno-liečebným režimom sa zaraďuje predovšetkým mládež, u ktorej sa zistila duševná porucha,⁷⁾ v dôsledku ktorej nemôže byť vychovávaná v ostatných zariadeniach na výkon ústavnej výchovy alebo ochrannej výchovy a ani liečená v zdravotníckom zariadení.

(3) Starostlivosť v ústavoch s výchovno-liečebným režimom a v oddeleniach s výchovno-liečebným režimom sa podriaďuje osobitným výchovno-vzdelávacím, psychologickým a zdravotníckym požiadavkám.

(4) Pri ústave s výchovno-liečebným režimom sa zriaďuje základná škola, základná deväťročná škola alebo osobitná škola. Tieto školy patria do kategórie škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.⁸⁾

(5) Ústavy s výchovno-liečebným režimom sa môžu zriaďovať podľa druhu a stupňa postihnutia mládeže.

§ 11**Diagnostické ústavy**

(1) Detský diagnostický ústav plní diagnostické úlohy pre deti predškolského veku a pre mládež dochádzajúcu do základnej školy, základnej deväťročnej školy, do základných škôl a základných deväťročných škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, do osobitnej školy alebo pomocnej školy, ktorá má nariadenú ústavnú výchovu alebo uloženú ochrannú výchovu, prípadne mládež, o umiestnenie ktorej požiadali národný výbor zákonní zástupcovia.⁹⁾

(2) Diagnostický ústav pre mládež plní diagnostické úlohy pre mládež v pracovnom pomere alebo v učebnom pomere a pre žiakov stredných škôl s nariadenou ústavnou výchovou alebo uloženou ochrannou výchovou.

(3) Diagnostické ústavy na základe komplexného vyšetrenia rozmiestňujú mládež do príslušných typov detských domovov a osobitných výchovných zariadení a do internátnych škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.

(4) Základnou jednotkou detského kolektívu a kolektívu mládeže v diagnostických ústavoch je výchovná skupina. Diagnostické ústavy majú najmenej tri výchovné skupiny. Do jednej výchovnej skupiny sa zaraďuje najviac dvanásť maloletých.

(5) Komplexné vyšetrenie mládeže v diagnostickom ústave trvá spravidla osem týždňov.

(6) Pri detských diagnostických ústavoch sa môže zriadiť materská škola, základná škola, základná deväťročná škola alebo osobitná škola. Pri diagnostických ústavoch pre mládež sa zriaďujú triedy na doplnenie a prehĺbenie vzdelania mládeže.

TRETIA ČASŤ VÝCHOVNO-VZDELÁVACIA ČINNOSŤ

§ 12

(1) Podľa mentálnej úrovne mládeže sa pri osobitných výchovných zariadeniach zriaďujú:

- a) základné školy a základné deväťročné školy,
- b) odborné učilištia a stredné odborné učilištia,
- c) osobitné školy,
- d) osobitné odborné učilištia.

(2) Príprava mládeže na povolanie sa v zariadeniach zabezpečuje aj

- a) zriaďovaním pracovno-výchovných skupín,
- b) uzatváraním učebných pomerov alebo pracovných pomerov,
- c) štúdiom na stredných školách alebo vysokých školách.

(3) Mládež, ktorá ukončila povinnú školskú dochádzku a ktorá vzhľadom na stupeň obťažnosti výchovy alebo stupeň mentálnej úrovne neuzavrela pracovný alebo učebný pomer alebo ktorá neštuduje, si osvojuje pracovné návyky v zariadení činnosťou, ktorú vymedzí jeho riaditeľ.

Výchova mládeže v zariadeniach a výchovné opatrenia

§ 13

(1) Výchova v zariadeniach a v diagnostických ústavoch nahrádza výchovu a starostlivosť, ktorú by mládeži mali poskytovať jej zákonní zástupcovia.

(2) V záujme úspešnej výchovy mládeže riaditeľ zariadenia je oprávnený najmä

- a) na nevyhnutný čas obmedziť návštevy zákonných zástupcov, ak narúšajú výchovný proces,
- b) vrátiť odosielateľovi listovú alebo balíkovú zásielku adresovanú maloletému, ak odôvodnene predpokladá, že jej obsah je z výchovného a zdravotného hľadiska škodlivý,
- c) prevziať do dočasnej úschovy predmety, ktorých používanie sa mládeži nedovoľuje alebo ktoré by mohli ohroziť jej zdravie a bezpečnosť,
- d) zakázať výstrednosti v odievaní, v úprave vlasov a v dekoratívnej kozmetike.

(3) Podrobnosti o organizácii výchovno-vzdelávacej práce v zariadeniach a z toho vyplývajúce práva a povinnosti maloletých a ich zákonných zástupcov určuje vnútorný poriadok zariadenia schválený národným výborom, ktorý zariadenie odborne vedie.

(4) Maloletí mladší ako osemroční môžu tráviť voľný čas mimo priestorov zariadenia len pod dohľadom výchovného pracovníka, maloletí starší ako osemroční s vedomím výchovného pracovníka aj bez jeho dohľadu.

(5) Riaditeľ zariadenia môže po predbežnom písomnom vyjadrení orgánu starostlivosti o rodinu a deti okresného národného výboru, v územnom obvode ktorého majú zákonní zástupcovia bydlisko, výnimočne povoliť maloletému dočasný pobyt u zákonných zástupcov, prípadne aj u osôb maloletému blízkych alebo u iných osôb v rodinnom pomere,¹⁰⁾ predovšetkým v čase ich pracovného voľna.

(6) Maloletého mladšieho ako pätnásť rokov na dočasný pobyt zo zariadenia preberá aspoň jeden zo zákonných zástupcov alebo iná osoba uvedená v odseku 5, ktorá ho v určenom termíne odovzdá späť do starostlivosti zariadenia.

(7) Ak maloletého z dočasného pobytu u zákonných zástupcov alebo u iných osôb uvedených v odseku 5 nevrátili do zariadenia v určenom termíne, jeho vrátenie zabezpečí pracovník zariadenia poverený riaditeľom zariadenia v úzkej spolupráci s okresným národným výborom, v obvode ktorého má maloletý trvalý pobyt. Ak sa však maloletý napriek tomu nevráti, okresný národný výbor podá príslušnému súdu návrh na opätovný výkon súdneho rozhodnutia o nariadení ústavnej výchovy alebo uložení ochrannej výchovy.

(8) Riaditeľ zariadenia môže v záujme úspešnej výchovy maloletého s nariadenou ústavou výchovou podmienienečne umiestniť v súvislosti s jeho pracovným pomerom, s učebným pomerom alebo štúdiom mimo zariadenia; pri maloletých s uloženou ochrannou výchovou môže riaditeľ z výchovných dôvodov podať súdu návrh na podmienienečné umiestnenie maloletého mimo zariadenia.

(9) Ak maloletý, u ktorého sa urobili opatrenia podľa odseku 8, sa riadne nespráva, riaditeľ zariadenia ho povolá späť do zariadenia a súčasne dá príslušnému súdu podnet na zrušenie podmienienečného umiestnenia maloletého mimo zariadenia.

§ 14

(1) Vo výchovných ústavoch pre mládež možno z výchovných dôvodov dočasne vylúčiť z kolektívu maloletého staršieho ako pätnásť rokov, najdlhšie však na čas päť dní v mesiaci; toto výchovné opatrenie sa vykonáva v oddelenej miestnosti.

(2) V osobitne odôvodnených prípadoch, najmä na odvrátenie útoku na výchovného pracovníka alebo chovanca, na zamedzenie bitky medzi chovancami a na zamedzenie výtržnickeho správania spôsobeného alkoholom, výchovní pracovníci v osobitných výchovných zariadeniach a v diagnostických ústavoch na upokojenie maloletého môžu použiť primerané opatrenia.

(3) O použití opatrení podľa odseku 1 a 2 zariadenie vyhotoví záznam, ktorý sa uloží v osobnom spise maloletého. Odpis záznamu zariadenie zašle do troch dní prokurátorovi.¹¹⁾

§ 15

Účasť občanov a organizácií na výchove mládeže

Pri detských domovoch sa zriaďuje združenie priateľov detského domova, pri osobitných výchovných zariadeniach a pri diagnostických ústavoch poradný zbor; ich členmi môžu byť občania, pracovné kolektívy závodov, podnikov, družstiev a zástupcovia spoločenských organizácií. Združenie priateľov pri detskom domove a poradný zbor poskytujú riaditeľom všestrannú pomoc pri zabezpečovaní podmienok pre výchovu mládeže v zariadeniach. Činnosť a spôsob hospodárenia združenia priateľov detského domova a poradného zboru sa spravuje predpismi pre činnosť združenia rodičov a priateľov školy.¹²⁾

ŠTVRTÁ ČASŤ
SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 16

Prijímanie a prepúšťanie mládeže

(1) Do zariadení sa neprijíma mládež s duševnými alebo prenosnými chorobami, ani s inými chorobami v akútnom štádiu, a deti a mládež, ktorým je uložené karanténne opatrenie.

(2) Do detského domova sa môže prijať mentálne postihnutý žiak osobitnej školy, ak má v domove súrodenca a ak je možno zabezpečiť jeho dochádzku do osobitnej školy v sídle detského domova.

(3) Prijatie maloletého, predĺženie ústavnej výchovy alebo ochrannej výchovy, prípadne nástup výkonu trestu odňatia slobody oznámi zariadenie do troch dní súdu, ktorý nariadil ústavnú výchovu alebo uložil ochrannú výchovu, ďalej orgánu starostlivosti o rodinu a deti príslušnému podľa bydliska maloletého a jeho zákonným zástupcom. Rovnako postupuje zariadenie aj pri premiestnení alebo podmiennečnom umiestnení maloletého mimo zariadenia a pri jeho prepustení. Osobitné výchovné zariadenie oznámi prepustenie maloletého aj orgánu Verejnej bezpečnosti a okresnému národnému výboru príslušnému podľa bydliska maloletého.

(4) Ak diagnostický ústav zistí, že maloletý z vážnych zdravotných alebo iných dôvodov nemôže byť vychovávaný v zariadeniach, riaditeľ ústavu podá okresnému národnému výboru príslušnému podľa trvalého bydliska maloletého podnet na jeho zaradenie alebo prijatie do liečebného ústavu¹³⁾ alebo do ústavu sociálnej starostlivosti.¹⁴⁾

(5) Mládež sa zo zariadenia prepustí:

- a) ak súd zrušil ústavnú výchovu alebo ochrannú výchovu,
- b) na žiadosť zákonného zástupcu, ak bol maloletý umiestnený do detského domova podľa § 2 ods. 2 písm. c),
- c) pri dosiahnutí osemnástich rokov veku, pokiaľ dobrovoľne nezotrvá v zariadení do ukončenia prípravy na povolanie,
- d) pri dosiahnutí devätnástich rokov, ak bola predĺžená ústavná výchova alebo ochranná výchova, pokiaľ dobrovoľne nezotrvá v zariadení do ukončenia prípravy na povolanie,
- e) ak bol maloletý prijatý do zariadenia uvedeného v odseku 4.

(6) Pri prepustení maloletého zariadenie odovzdá maloletého zákonným zástupcom alebo osobám označeným v príslušnom rozhodnutí.

(7) Ak bol maloletý v detskom domove umiestnený na žiadosť zákonného zástupcu, zákonný zástupca je povinný najneskoršie mesiac vopred oznámiť riaditeľovi zariadenia, že chce prevziať maloletého do svojej starostlivosti, pokiaľ termín jeho prepustenia nebol vopred záväzne dohodnutý. Ak zákonný zástupca počas pobytu neplnil voči maloletému riadne svoje povinnosti, hoci jeho rodičovské práva neboli obmedzené, alebo ak riaditeľ zariadenia odôvodnene predpokladá, že prevzatie maloletého do starostlivosti zákonného zástupcu nie je na prospech maloletého, navrhne príslušnému národnému výboru, aby urobil potrebné opatrenia.

(8) Ak ústavná výchova alebo ochranná výchova splnila svoj účel, riaditeľ zariadenia po predchádzajúcej dohode s orgánom starostlivosti o rodinu a deti príslušným podľa bydliska zákonného zástupcu podá súdu návrh na prepustenie maloletého z ústavnej výchovy alebo ochrannej výchovy.

(9) Ak sa pri výkone ústavnej výchovy alebo ochrannej výchovy nedosiahli kladné výsledky, a ak to vyžaduje záujem maloletého alebo ak sú pre to iné dôvody, riaditeľ zariadenia podá príslušnému súdu včas návrh na predĺženie ústavnej výchovy alebo ochrannej výchovy po dovŕšení osemnásteho roku veku chovanca.

§ 17

Hmotná starostlivosť o mládež

(1) Zariadenie poskytuje mládeži ubytovanie a zaopatrenie vrátane ošatenia a vreckové.

(2) Vreckové sa poskytuje deťom predškolského veku najviac vo výške 15 Kčs mesačne, žiakom základnej školy a osobitnej školy najviac vo výške 30 Kčs mesačne, žiakom stredných škôl a žiakom osobitných odborných učilíšť 80 Kčs mesačne; jeho výšku jednotlivým chovancom určuje riaditeľ zariadenia podľa celkového zhodnotenia správania a účasti na výchove mimo vyučovania. Vreckové sa neposkytuje chovancom, ktorí majú vlastný príjem.

(3) Rozsah osobného vybavenia maloletého určujú osobitné predpisy.¹⁵⁾

(4) Úhradu nákladov za starostlivosť poskytovanú mládeži v zariadeniach určujú osobitné predpisy.¹⁶⁾

§ 18

Prevádzka zariadení

(1) V zariadeniach a v diagnostických ústavoch je nepretržitá celoročná prevádzka.

(2) Prevádzka v zariadeniach môže byť dočasne obmedzená alebo prerušená iba zo závažných dôvodov a za predpokladu, že starostlivosť o mládež sa riadne zabezpečí.

(3) Prerušenie prevádzky povoľuje na návrh riaditeľa národný výbor, ktorý zariadenie odborne vedie.

PIATA ČASŤ

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 19

Osobitné ustanovenie

Liečebno-výchovný ústav sa dňom nadobudnutia účinnosti tejto vyhlášky stáva ústavom s výchovno-liečebným režimom.¹⁷⁾

§ 20

Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa:

1. smernice Ministerstva školstva a kultúry z 10. júla 1964 č. 31 156/64-I na vykonanie vládneho nariadenia č. 59/1964 Zb. o úlohách národných výborov pri starostlivosti o deti (Vestník MŠK 1964 zošit 21 a Zbierka smerníc pre národné výbory por. č. 36/1964);
2. smernice Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky z 23. júna 1970 číslo 8170-I/70 o výchove a vzdelávaní zanedbaných a prospechovo oneskorených cigánskych detí (Zvesti MŠ a MK SSR 1970 zošit 14-15) registrované v čiastke 38/1970 Zb.;
3. organizačné smernice Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky z 10. júla 1972 č. 6398/1972-I/2 pre detské domovy, osobitné výchovné a diagnostické ústavy v znení úpravy z 15. mája 1975 č. 4239/1975-I a úpravy z 20. decembra 1976 č. 14 016/76-I (uverejnené vo

Zvestiach MŠ a MK SSR ročník 1972 zošit 8, ročník 1975 zošit 6, ročník 1977 zošit 2 a ako smernice č. 1/1973 Ú. v. SSR v znení úpravy č. 7/1975 Ú. v. SSR a úpravy č. 4/1977 Ú. v. SSR) registrované v čiastkach 20/1972 Zb., 22/1975 Zb. a 7/1977Zb.

§ 21
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1.septembrom 1980.

Minister:

Prof. Ing. Buša CSc. v. r.

- 1) § 45 ods. 2 Zákona o rodine.
- 2) § 29 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 78/1978 Zb. o školských zariadeniach.
- 3) § 84 a 86 Trestného zákona v znení vyhlásenom pod č. 113/1973 Zb.
- 4) § 15 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 132/1975 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení.
- 5) § 24 ods. 1 zákona č. 78/1978 Zb.
- 6) § 25 ods. 2 zákona č. 78/1978 Zb.
- 7) § 28 zákona č. 78/1978 Zb.
- 8) § 2 ods. 8 a 9 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky č. 127/1978 Zb. o školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.
- 9) § 29 ods. 1 zákona č. 78/1978 Zb.
- 10) § 116 Občianskeho zákonníka.
- 11) § 24 ods. 1 zákona č. 60/1965 Zb. o prokuratúre v znení vyhlásenom pod č. 20/1970 Zb. a doplnenom zákonom č. 29/1978 Zb.
- 12) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky č. 103/1973 Zb. o združení rodičov a priateľov školy v znení vyhlášky č. 2/1977 Zb.
- 13) § 85 ods. 1 Trestného zákona. § 55 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva č. 42/1966 Zb. o poskytovaní liečebno-preventívnej starostlivosti.
- 14) § 26 písm. a) zákona č. 132/1975 Zb.
- 15) Smernice Ministerstva školstva SSR z 15. novembra 1977 č. 11 583/1977-I, ktorými sa vydáva normatív ošatenia a osobných potrieb detí a mládeže umiestnených v zariadeniach školskej správy, ktoré zabezpečujú ústavnú alebo ochrannú výchovu a normatív výbavy pre dospelých chovancov prepustených z ústavnej alebo ochrannej výchovy (zošit 3/1978 Zvesti MŠ a MK SSR, č. 3/1978 V. v. SSR pre NV).
- 16) Vyhláška ministerstiev školstva a zdravotníctva a Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 124/1967 Zb. o čiastočnej úhrade nákladov na starostlivosť poskytovanú v niektorých zariadeniach pre mládež.
- 17) § 28 zákona č. 78/1978 Zb.

